

Libanon

Hospodářství v roce 2018 stagnovalo a míra inflace se pohybovala na úrovni 6,5 %. HDP na obyvatele v roce 2018 činilo zhruba 12 500 USD. Nezaměstnanost se pohybovala na úrovni 10-11 %. Libanon v roce 2018 získal na pařížské konferenci CEDRE příslib 10,2 mld. USD ve zvýhodněných půjčkách a 860 mil. USD v grantech. Finance by měly směřovat především do obnovy infrastruktury. Jsou ale podmíněny provedením řady reforem ze strany Libanonu, především v oblasti ekonomiky a státní správy. V tuto chvíli se s prováděním reforem i s realizací připravených infrastrukturálních projektů čeká na sestavení nové vlády.

Ukazatel	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Růst HDP (%)	1,7	1,5	1,0	1,4	2,0	2,4
HDP/obyv. (USD)	11 524	12 013	12 454	12 993	13 454	13 982
Míra inflace (%)	-0,8	4,5	6,5	3,5	2,4	2,4
Nezaměstnanost (%)	10	11	10,5	–	–	–
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-9,4	-9,5	-9,2	-9,2	-9,3	–
Populace (mil.)	4,6	4,6	4,7	4,7	4,8	–
Konkurenceschopnost	101/138	105/137	80/140	–	–	–
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	–	–	–

Odhad Mezinárodního měnového fondu

Zdroj: MMF, OECD, SB, WEF

Údaje a odhady libanonské Central administration of statistics

- ▶ Evropská unie uzavřela s Libanonem preferenční obchodní dohodu. V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), se Libanon umístil na 80. pozici ze 140 srovnávaných ekonomik a dle OECD je stupeň exportního rizika 7/7.

Vývoz ČR do Libanonu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
8471	Stroje pro automat. zprac. dat, jednotky, snímače ap.	305 634	21,3	260 088	17,5
0402	Mléko smetana zahuštěná slazená	179 474	12,5	210 151	-14,6
8703	Osobní automobily aj. motorová vozidla pro přepravu osob	135 230	9,4	99 429	36,0
0406	Sýry tvaroh	130 822	9,1	150 126	-12,9
9619	Hygienické vložky, tampony, dětské pleny a pod. hygien. výrobky	81 989	5,7	57 207	43,3
7013	Sklo stolní domáckenské kuchyňské aj. zboží	62 034	4,3	77 644	-20,1
1905	Zboží pekařské, pečivo, oplatky, rýžový papír, apod.	35 921	2,5	29 620	21,3
8517	Přístroje pro vysílání, přijímání hlasu, obrazů ap. dat	27 879	1,9	26 357	5,8
6907	Keramické dlaždice a obkládačky, obkládačky pro krby nebo stěny; keram	18 217	1,3	7 047	158,5
8419	Stroje ke zpracování materiálů změnou teplot	17 013	1,2	17 463	-2,6
Celkem TOP 10		994 213	69,3	935 132	6,3
Celkem vývoz		1 435 614		1 544 420	-7,0

zdroj: ČSÚ

Dovoz ČR z Libanonu 2018 (2017), hlavní sektory

Kód zboží	Název zboží	Stat. hodnota 2018 CZK (tis.)	Podíl z celku (%)	Stat. hodnota 2017 CZK (tis.)	Meziroční nárůst (%)
3005	Vata gáza obinadla ap. zboží	24 118	42,6	1 184	1 937,0
8477	Stroje na zpracování kaučuku plastů jinde neuv.	5 062	8,9	–	–
8438	Stroje pro prům. přípravu výrobu potravin aj.	4 998	8,8	–	–
4002	Kaučuk syntetický ap. směsi s kaučukem přírod	3 649	6,4	1 805	102,2
6109	Trička, vrchní tílka aj. nátělníky pletené	3 144	5,6	3 262	-3,6
2401	Tabák nezpracovaný, odpad tabákový	2 527	4,5	–	–
3303	Parfémy vody toaletní	1 915	3,4	781	145,2
2103	Přípravky pro omáčky směsi kořenité hořčice	1 897	3,3	2 034	-6,7
8451	Stroje na praní žehlení barvení ap. látek příz	1 516	2,7	–	–
6204	Kostýmy, šaty, sukně, kalhoty ap., dámské, dívčí	1 119	2,0	1 053	6,3
Celkem TOP 10		49 945	88,2	10 119	393,6
Celkem dovoz		56 631		31 617	79,1

zdroj: ČSÚ

Příležitosti pro český export

► Energetický průmysl

Libanon dováží zhruba 96 % všech zdrojů energie (převážně fosilní paliva, z nich téměř výlučně ropné produkty) a z této energetické závislosti by se rád co nejdříve vymanil. Má se tak stát především rozvojem vlastního uhlovodíkového sektoru, kterým budou zúročeny údajně bohaté zásoby ropy a zemního plynu v libanonských vodách. V únoru 2018 podepsal Libanon první smlouvy na průzkum a těžbu ropy v moři s tříčlenným konsorciem Total, Eni a Novatek. V červnu 2018 byl zahájen průzkum v blocích 4 a 9.

Vládní prioritou je zvýšení produkce elektřiny, která již několik desetiletí nestačí pokrývat stále rostoucí poptávku. Ta se má do roku 2030 zdvojnásobit. Pozornost je soustředěna především na opravu a obnovu zastaralých elektráren, obnovu a posílení přenosové soustavy a regionálních rozvodů. Předmětem aktuálních projektů je přeměna elektráren s OCGT (plynové turbíny s otevřeným cyklem) na CCGT (plynové turbíny s kombinovaným cyklem), zvýšení účinnosti transformátorů vlastněných státní energetikou, redukce jalového výkonu, změna napětí na distribuční úrovni z 11 a 15 kV na 20 kV a zavádění automatického systému odečtu měřidel.

Cílem libanonské vlády je získávat do roku 2020 celkem 12 % energie z obnovitelných zdrojů, do roku 2030 pak 15 %. Aktuálně je podíl obnovitelné energie na celkové produkci pouze 7 %. Libanonské ministerstvo energetiky vypisuje na výstavbu solárních, větrných a vodních elektráren několik tendrů ročně. Je možné ucházet se o výstavbu celého investičního celku nebo se stát subdávatelem velkých společností, které se o tyto tendry ucházejí.

► Obranný průmysl

Perspektiva tohoto sektoru vychází ze složité bezpečnostní situace v zemi, která diktuje bezprostřední priority, jimiž se musí zabývat kromě státních úřadů také soukromý sektor (turistická zařízení, obchodní centra, banky, univerzity, apod.). Mezinárodní společenství má zájem o koordinovanou podporu vyzbrojování armády a státních bezpečnostních složek (policie). V praxi je velký zájem o bezpečnostní scannery (vč. ručních), kamery s uzavřeným okruhem, systémy sledování, řízení přístupu vč. poplašných zařízení, detektory výbušnin, rušičky, přístroje k nočnímu vidění, bezpečnostní software, prostředky osobní ochrany apod. Velká poptávka je rovněž po zbraních a municích, které jsou (s výjimkou malého trhu v oblasti myslivosti a sportovní střelby) pořizovány výhradně na vládní úrovni. V oblasti obrany a bezpečnosti má libanonský trh obzvláště veliké požadavky na kvalitu a pověst výrobce.

► Sklářský a keramický průmysl

České výrobky, zejména křišťálové lustry a dekorativní sklo, mají v Libanonu dlouhou tradici a výbornou pověst. I přes pokles dovozů užitkového skla se stále daří dovozcům dražší a kvalitnější produkce, která je z velké většiny reexportována do okolních zemí bez ohledu na trvajících syrský konflikt. Místní trh je rozdělen na levnější asijské zboží a na zboží luxusní, kde české zboží hraje stále prim. Vzhledem k silící celosvětové konkurenci se doporučuje sjednat pro své produkty místní registraci ochranné známky.

► Služby

Mezi libanonskou střední a vyšší vrstvou roste zájem o cesty do České republiky. Zajímají se převážně o krátkodobé pobyty v historických městech, především v Praze. Oblíbené jsou rovněž krátkodobé lázeňské wellness pobyty a dlouhodobější léčebné kúry. Tyto služby nabízí omezený počet libanonských cestovních kanceláří. Je zde proto prostor především pro české lázně k navázání spolupráce. Splněným předpokladem pro zvýšení objemu inomingového cestovního ruchu z Libanonu je existence přímých letů mezi Bejrútem a Prahou v hlavní turistické sezóně od května do října a během vánočních svátků.

► Vodohospodářský a odpadní průmysl

Libanon je zemí se silným znečištěním zdrojů podzemní vody (údajně až 85 % všech zdrojů je znečištěno). Země za posledních 20 let investovala 1,5 mld. USD do vodních sanitačních systémů, ty se však zcela minuly účinkem ve velkých městech. Vyhlašované tendry se týkají úpravy znečištěné vody a výstavby přehrad. Stát se soustředí ve velké míře též na sanaci oficiálních skládek, na municipální úrovni jsou vypisovány tendry na spalovny.

► Zdravotnický a farmaceutický průmysl

Zdravotnická lůžka jsou v Libanonu považována za špičková, svou kvalitou převyšující podobné výrobky z dalších vyspělých zemí. Obchodníci se zdravotnickými potřebami obecně upřednostňují výrobky se silnou marketingovou podporou, kterou české výrobky na libanonském trhu postrádají. Na českých produktech ale oceňují vysokou kvalitu za výhodné ceny.

V důsledku trvající krize a přítomnosti značného množství vysídleného obyvatelstva se v Libanonu nadále předpokládá růst poptávky po lékařském zařízení a náčiní, zejm. chirurgických nástrojů, komplexních řešeních pro operační sály, textilií apod.

V Libanonu se aktuálně chystají zakázky na vybudování/obnovu vojenského zdravotnictví, mj. nemocnice s až 500 lůžky a menší zdravotnická zařízení s kapacitou do 50 lůžek. Prostor by měl být dán v oblasti stavebnictví, designu a vybavení (lůžka, přístroje pro diagnostiku, oční lékařství, chirurgii, traumatologii apod.). Libanonští obchodníci se zajímají o projekty obnovy zdravotnických zařízení v Sýrii.

Farmaceutický průmysl vykazuje trvalý roční růst převyšující 5 %, stejné tempo se předpokládá až do roku 2021. Vliv na to mají zejm. rostoucí preference značkových léčiv (generická jsou považována za podřadná) a zvyšující se výskyt chronických nemocí. Trh léčiv je zcela závislý na dovozech, naprosto mu dominují zahraniční firmy (v zemi je 50 dovozců). Vlastní výroba je nákladná a zůstává nízká, zahraniční firmy v Libanonu své výroby nemají.

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Navázání přímých vztahů mezi českými výrobci a libanonskými odběrateli je současným cílem Velvyslanectví České republiky v Libanonu. Mléko a mléčné výrobky představují již po několik let hlavní vývozní komoditu a objem exportu každým rokem neustále vzrůstá. Nejvýznamnějším produktem z ČR je bezesporu sušené mléko. Dalšími perspektivními výrobky, které docílily markantního nárůstu v roce 2018, byly sýry, doplňky výživy pro sportovce (zejm. syrovátkový protein), zmrzlinový prášek (výhodou české produkce je dlouhá záruční doba pro skladování – 24 měsíců – dociluje jí pouze 5 výrobců na světě). Nově se z ČR od roku 2018 dováží pivo, cereálie a doplňky zdravé výživy. V roce 2018 se obnovily dodávky skotu, jak jatečného, tak i užitkových jalovic. Další perspektivní položkou se stoupající poptávkou je řepný cukr krystal a cukr moučkový.

Jelikož v posledních letech roste v Libanonu obliba piva, stoupá poptávka místních pivovarů po dovozu chmelu a sladu. Trh postrádá sycené nealkoholické nápoje. Další slibnou oblastí jsou komplexní potravinářská zařízení a technologie, zejména na zpracování ovoce, zeleniny a mobilní lisovny oliv.

► **Železniční a kolejová doprava**

V zemi existují železniční tratě o celkové délce asi 200 km, od roku 1997 není však žádný úsek využíván. V roce 2014 začaly ožívat diskuze o obnově železniční dopravy, v 1. fázi zřejmě úsek mezi Tripoli a syrskými hranicemi, který navazuje na syrskou síť spojenou s Tureckem a Irákem. ČR se o projekty rehabilitace železniční dopravy v Libanonu dlouhodobě zajímá a v minulých letech pro místní vládu vypracovala studii proveditelnosti.

Plány na rehabilitaci trati Tripoli – syrské hranice jsou momentálně pozastaveny, důvodem je trvajících syrský konflikt a neuspokojivá finanční situace Libanonu. Jednání s případnými investory z Číny a zemí Zálivu o rehabilitaci tratě Tripoli – Homs byly zastaveny, projekt by výhledově (až po vyřešení konfliktu v Sýrii) mohl skýtat příležitosti i pro české subdodávky.

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Energetický průmysl	HS 8402 – Parní kotle zvané „na přehřátou vodu“
	HS 8403 – Kotle k ústřednímu vytápění, jiné než parní kotle
	HS 8410 – Vodní turbíny, vodní kola a jejich regulátory
	HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.
	HS 8541 – Diody, tranzistory ap. polovodičová zařízení
Železniční a kolejová doprava	HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a signalizační zařízení
Vodohospodářský a odpadní průmysl	HS 5911 – Výrobky zboží textilní pro technické účely
	HS 8421 – Odstředivky, odstředivé ždímačky; stroje k filtrování, čištění kapalin nebo plynů
	HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.
	HS 8503 – Části a součásti motorů, elektr. Generátorů, soustrojí ap.
Sklářský a keramický průmysl	HS 7011 – Skleněné pláště a jejich skleněné části, pro elektrické lampy, obrazovky ap.
	HS 7013 – Stolní, kuchyňské, toaletní, kancelářské skleněné výrobky, pro výzdobu aj. účely

Perspektivní sektor	Konkrétní příležitosti
Obranný průmysl	HS 9302 – Revolvery a pistole, jiné než čísel 9303 nebo 9304
	HS 9303 – Ost. střelné zbraně ap. zařízení využívající ke střelbě výbušné náplně
	HS 9306 – Bomby, granáty, torpéda, miny ap. válečné střelivo a jejich části; náboje ap.
	HS 9020 – Ost. dýchací přístroje a plynové masky, kromě ochranných masek bez mechanických částí
Zemědělský a potravinářský průmysl	HS 0102 – Živí tuři
	HS 0402 – Mléko (sušené)
	HS 0404 – Syrovátka
	HS 0406 – Sýry a tvaroh
	HS 1107 – Slad i pražený
	HS 1210 – Chmelové šišťice, čerstvé, sušené ap.; lupulin
	HS 1701 – Třtinový nebo řepný cukr a chemicky čistá sacharóza, v pev. stavu
	HS 2201 – Voda, včetně přírodních nebo umělých minerálních vod a sodovek, neslazená
	HS 2309 – Přípravky používané k výživě zvířat
	HS 8438 – Stroje pro přípravu, výrobu potravin nebo nápojů
Zdravotnický a farmaceutický průmysl	HS 3004 – Léky odměřené, ne krev, antiséra ap., vata aj.
	HS 3005 – Vata, gáza, obinadla apod. výrobky
	HS 7017 – Laboratorní, hygienické nebo farmaceutické skleněné zboží
	HS 9018 – Lékařské, zubolékařské nebo zvěrolékařské nástroje a přístroje aj.
	HS 9019 – Přístroje pro mechanoterapii; masážní; psychotechnické aj. přístroje
	HS 9402 – Lékařský, chirurgický, zubolékařský nebo zvěrolékařský nábytek